

**Sprawozdanie z II Wydziałowej Konferencji Kół Naukowych
Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego
„Województwo – region – regionalizacja. 15 lat po reformie terytorialnej
i administracyjnej”, Wrocław, 21–22 listopada 2013 r.**

W dniach 21–22 listopada 2013 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się II Wydziałowa Konferencja Kół Naukowych „Województwo – region – regionalizacja. 15 lat po reformie terytorialnej i administracyjnej”. Jej tematyka została poświęcona prawnym i praktycznym aspektom funkcjonowania największych jednostek samorządu terytorialnego, jakimi są województwa samorządowe, na tle 15-letniego okresu ich funkcjonowania. Impreza wpisala się zatem w obchody piętnastej rocznicy utworzenia trójstopniowego zasadniczego podziału terytorialnego państwa, a podjęta w jej toku dyskusja stanowiła rozszerzenie i kontynuację refleksji naukowych podjętych podczas konferencji naukowej „20 lat samorządu terytorialnego w II i III Rzeczypospolitej”¹.

Przewodniczącym Komitetu Naukowego Konferencji został dr hab. Jerzy Korcza, który skierował zaproszenie do udziału w tym wydarzeniu naukowym nie tylko do przedstawicieli środowiska naukowego, ale – co istotne – także do praktyków, studentów i przedstawicieli kół naukowych zajmujących się różnorodną tematyką prawniczą, czego celem było osiągnięcie szczególnego efektu, tj. interdyscyplinarności rozważań naukowych, która pozwala spojrzeć na dany problem badawczy z szerszej perspektywy i dostrzec to, co być może byłoby niedostrzegalne dla przedstawiciela jednej tylko perspektywy myśli prawniczej. Konferencja zaangażowała środowisko naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, z którego w Komitecie Naukowym Konferencji znaleźli się: prof. dr hab. Bogusław Banaszak, prof. dr hab. Jacek Gołaczyński, prof. dr hab. Artur Kozłowski, prof. dr hab. Krzysztof Wójtowicz, dr Ewa Galewska, dr Julian Jezioro, dr Edyta Rutkowska-Tomaszewska, dr Krzysztof Sobieralski i dr Magdalena Tabernacka. Patronat honorowy nad spotkaniem objęli natomiast: Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr hab. Marek Bojarski, Dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii prof. dr hab. Włodzimierz Gromski oraz Dyrektor Instytutu Nauk Administracyjnych prof. dr hab. Adam Błaś. W gronie honorowych patronów konferencji znaleźli się z kolei przedstawiciele władz administracji publicznej z terenu województwa

¹ Konferencja ta odbyła się 21 V 2010 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego.

dolnośląskiego, tacy jak ówczesny Wojewoda Dolnośląski i ówczesny Marszałek Województwa Dolnośląskiego oraz wójtowie gmin: Ciepłowody, Siechnice i Zgorzelec, burmistrzowie i prezydenci miast: Szczytna, Trzebnica i Wałbrzych, starosta powiatu ząbkowickiego oraz Związek Gmin Zagłębia Miedziowego.

Założeniem, które przyświecało organizatorom konferencji, było wywołanie naukowej dyskusji nad prawnymi i praktycznymi aspektami funkcjonowania największych jednostek samorządu terytorialnego, jakimi są województwa samorządowe. Celem imprezy było także pobudzenie aktywności naukowej studentów i doktorantów, dlatego też była ona współorganizowana z kołami naukowymi, które działają na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego i które na co dzień zajmują się różnorodną tematyką prawniczą. To także wpłynęło na wstępnie zakładaną interdyscyplinarność prowadzonych rozważań naukowych, o czym była już mowa. Efektem przeprowadzonych spotkań jest publikacja pokonferencyjna, której redaktorem naukowym został dr hab. Jerzy Korczak².

Konferencja została uroczyście otwarta 21 listopada 2013 r. Udział w tym wydarzeniu wzięli: prof. dr hab. Marek Bojarski, prof. dr hab. Włodzimierz Gromski, prof. dr hab. Adam Błaś oraz przybyli na obrady przedstawiciele władz administracji publicznej, a także reprezentanci środowiska naukowego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii, prelegenci i zgromadzeni na konferencji goście. Obecni podczas otwarcia konferencji przedstawiciele władz samorządowych i Wojewoda Dolnośląski zostali poproszeni przez dra hab. Jerzego Korczaka o wystąpienie i podzielenie się swoimi refleksjami na temat funkcjonowania samorządu terytorialnego. Jako jeden z pierwszych wystąpił Burmistrz Gminy Trzebnica Marek Długozima, który podziękował organizatorom konferencji za zaproszenie, a także wyraził przekonanie, że tego rodzaju wydarzenia naukowe stanowią doskonałą płaszczyznę wymiany doświadczeń i poglądów między reprezentantami nauki a praktykami. Pan M. Długozima przedstawił również swoje refleksje na temat funkcjonowania samorządu terytorialnego i wskazał na praktyczne aspekty tego zagadnienia. Swoimi spostrzeżeniami podzielili się także: Burmistrz Szczytnej Marek Szpanier oraz Przewodniczący Związku Gmin Zagłębia Miedziowego Emilian Stańczyszyn. Wystąpienia obu przedstawicieli władz samorządowych zwracały uwagę na praktyczne aspekty funkcjonowania samorządu terytorialnego i obszary jego działalności, które wciąż wymagają usprawnienia. Podczas uroczystego otwarcia konferencji głos zabrał również ówczesny Wojewoda Dolnośląski Aleksander Marek Skorupa, który podjął tematykę zmian w samorządzie terytorialnym na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat. W swoim wystąpieniu życzył uczestnikom konferencji owocnej dyskusji, prowadzącej do spostrzeżeń, które w przyszłości mogłyby udoskonalić obowiązujący porządek prawny. Ponadto głos zabrał przedstawiciel Marszałka Województwa Dolnośląskiego Dariusz Kowalczyk.

Obrady zostały podzielone na cztery panele tematyczne: panel administracyjno-prawny, panel poświęcony konstytucyjnym uwarunkowaniom reformy terytorialnej z 1998 r. i administracji wobec wyzwań nowych technologii, panel związany z zagadnieniami procedury administracyjnej i kontroli sądowej administracji po reformie oraz panel poświęcony finansowo-prawnym aspektom reformy i jej skutkom, który

² *Województwo – region – regionalizacja. 15 lat po reformie terytorialnej i administracyjnej*, pod red. J. Korczaka, Wrocław 2013.

stanowił kłamrę spinającą poprzedzające go panele dyskusyjne. Panele te prezentowały problematykę związaną z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego po 1998 r. z różnych perspektyw myśli prawniczej. Prelegenci podczas swoich wystąpień nie ograniczyli się tylko do tematyki *stricte* związanej z samorządami województw, lecz swoje rozważania rozszerzyli o zagadnienia związane z samorządami gmin i powiatów. Tym samym potwierdzili, że nie jest możliwe badanie problematyki prawnej funkcjonowania samorządów województw w oderwaniu od ich „elementów składowych”, jakimi są gminy i powiaty, wykonujące przede wszystkim te zadania publiczne, których województwa samorządowe, ze względu na ich regionalne usytuowanie, nie realizują.

Pierwszego dnia konferencji zostały zaprezentowane referaty z panelu administracyjnoprawnego i panelu poświęconego konstytucyjnym uwarunkowaniom reformy terytorialnej z 1998 r. oraz administracji wobec nowych zadań i technologii. Moderatorem pierwszego panelu była dr Magdalena Tabernacka, a moderatorem drugiego – dr hab. Jerzy Korczak. W panelu administracyjnoprawnym jako pierwsza wystąpiła Anna Maciąg, która swój referat poświęciła tematyce referendum lokalnego w sprawie odwołania organu samorządu terytorialnego przed upływem kadencji. Autorka podjęła próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, czy referendum stanowi efektywny instrument demokracji bezpośredniej. Następnego wystąpienie w tym panelu dotyczyło budżetu partycypacyjnego jako przejawu demokracji uczestniczącej w samorządzie terytorialnym, a jego autorem była Agnieszka Kuriata. Kolejna prelegentka, mgr Justyna Mielczarek, przedstawiła tematykę wpływu regulaminu organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego na prawa i obowiązki jednostki, starając się ustalić, czy i w jakim zakresie regulamin organizacyjny urzędu może wpływać na sytuację prawną jednostki. Mgr Piotr Schmidt zaprezentował natomiast niezwykle ciekawe wystąpienie, w którym podjął interesującą kwestię programu opieki nad zabytkami, rozumianego jako forma polityki administracji samorządowej. W panelu administracyjnoprawnym swoje referaty zaprezentowali także m.in. Jolanta Sikora („Wybrane aspekty ewolucji organu wykonawczego gminy w Rzeczypospolitej Polskiej po reaktywacji samorządu terytorialnego w 1990 r.”) oraz Jakub Hirnle („Reforma samorządowa – jej skutki w sferze prawa cywilnego. Osobowość prawna jednostek samorządu terytorialnego – studium wybranych aspektów działalności”). Nie sposób w tym miejscu nie wspomnieć o referacie autorstwa mgra Marcina Husaka i mgra Tomasza Chłopeckiego („Nicolaus Henelius – śląski prawnik doby odrodzenia”), którzy podjęli bardzo ważną kwestię odnoszącą się do tego, że określone instytucje prawne wyrastają zawsze z jakichś uwarunkowań historycznych, społecznych i politycznych. Nie można bowiem rozpatrywać tego, co obowiązuje dziś, bez uwzględnienia myśli poprzednich pokoleń.

Jako kolejny odbył się panel poświęcony administracji wobec wyzwań nowych technologii i konstytucyjnym uwarunkowaniom reformy terytorialnej. W tym panelu swoje wystąpienia zaprezentowali: Piotr Teklak („Obowiązywanie, wykładnia oraz realizacja przepisów Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego przez polski porządek prawny”), mgr Piotr Kapusta („Decentralizacja finansów publicznych i finansów jednostek samorządu terytorialnego”) i mgr Justyna Michalska („Miasto na prawach powiatu – specyficzne połączenie gminy i powiatu”). Ciekawie prezentował się także referat „Przenoszenie numeru jako egzemplifikacja specyfiki aktualnej sytuacji

prawnej polskiego rynku telekomunikacyjnego” autorstwa mgr Małgorzaty Debity i mgra inż. Grzegorza Debity. Jako ostatnia w panelu poświęconym administracji wobec wyzwań nowych technologii i konstytucyjnym uwarunkowaniom reformy terytorialnej wystąpiła mgr Dominika Cendrowicz, która zwróciła uwagę na szczególne zadanie samorządu województwa, jakim jest pomoc społeczna.

Drugiego dnia obrad przedstawiono referaty z panelu związanego z procedurą administracyjną i kontrolą sądową administracji po reformie oraz finansowymi aspektami reformy. Jako pierwsze zostały zaprezentowane referaty z panelu związanego z procedurą administracyjną i kontrolą sądową administracji po reformie, którego moderatorem był dr Krzysztof Sobieralski, a w ramach którego wystąpili: Agata Jamróz (mówiąca o organach jednostek samorządu terytorialnego jako organach egzekucyjnych) oraz Aleksander Kacalak (omawiający kontrolę sprawowaną przez samorządowe kolegia odwoławcze w odniesieniu do decyzji organów jednostek samorządu terytorialnego wykonywanych w zakresie zadań własnych). Bardzo ciekawe wystąpienie zaprezentowała również mgr Beata Madej, której referat „Związek międzygminny w postępowaniu egzekucyjnym w administracji” stanowił interesującą analizę udziału związku międzygminnego w postępowaniu egzekucyjnym. W panelu związanym z procedurą administracyjną wystąpiła także Karolina Pawłowska z referatem „Sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego (wybrane aspekty)”.

Panel poświęcony finansowo-prawnym aspektom reformy i jej skutkom moderowany był przez prof. dr hab. Krystynę Sawicką. Stanowił on ostatni panel tematyczny, zamykający obrady konferencyjne. Swoje referaty zaprezentowały: Sonia Duliba („Rola subwencji ogólnej w finansowaniu województwa samorządowego”), Oliwia Kot („Procedura pozyskiwania środków z funduszy europejskich w celu realizacji polityki regionalnej”) oraz Agnieszka Małkiewicz, która przygotowała wystąpienie poświęcone strukturze gminnej subwencji ogólnej. Na tle wszystkich wystąpień szczególne zainteresowanie wzbudził referat autorstwa mgra Krystiana Mieszkały „Znaczenie zasady legalizmu w procesie planowania wydatków budżetowych gminy”. W panelu finansowo-prawnym wystąpiła także mgr Urszula Rabiej („Zadania samorządu jako organu założycielskiego w zakresie gospodarki finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej”).

Należy podkreślić, że każdy z czterech paneli konferencyjnych podsumowywały ożywione dyskusje, które prowadziły do wymiany poglądów naukowych i pogłębienia rozważań prowadzonych w poszczególnych referatach. Ze względu na swoją formułę konferencja stanowiła doskonale forum wymiany naukowych poglądów, a biorącym w niej udział przedstawicielom historii państwa i prawa, nauk administracyjnych, prawa administracyjnego, prawa konstytucyjnego, prawa cywilnego, finansowego, międzynarodowego i zajmującego się nowymi zjawiskami, takimi jak cyfryzacja i informatyzacja w administracji, udało się uzyskać efekt interdyscyplinarności prowadzonych rozważań naukowych, które skupione zostały wokół tematyki regionu, regionalizacji i województwa samorządowego. Wszystko to przyczyniło się do tego, że zarówno organizatorzy konferencji, jak i jej uczestnicy wyrazili chęć podjęcia kolejnej dyskusji naukowej w formule przeprowadzonej konferencji.

Dominika Cendrowicz